

RELATIO MIRACULI S. MARTINI.

Eraclius manu propria describit suam miraculosam sanationem sicut et secundam visionem.

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis.

Anno secundo post reditum beati Martini ab exsilio, videlicet, a civitate Antissiodoro, providentia Dei, et auxilio Ingelgerii Castinensis comitis Hugonis inelyti Burgundiæ ducis consanguinei, cura pervigilii, mira sollicitudine, et armatorum copiosa multitudine, in quo prius venerabatur loco, honorifice et decenter relocati; ego Eraclius Dei patientia Leodiensis Ecclesiæ humilis episcopus, auditis miraculorum virtutibus, quæ per Dei gratiam et beati Martini meritum, incessanter ibi fiebant, morbo qui lupus dicitur, graviter attritus, et fere ad mortem deductus, sub spe recuperandæ sanitatis astrictus voto, cum clericis et militibus, Turonum quantocius veni devotus.

Cumque in ecclesia gloriosissimi confessoris prædicti, die noctuque cum effusione lacrymarum et gemitibus, vigiliis, jejuniis, orationibus instarem, Deique misericordiam et ipsius suffragium exorarem, nocte septima, beatus Martinus cum sancto Brictio, mihi præ lassitudine quasi in extasi posito, apparuit, seque sequenti sic ait: « Frater Bricti, quid tibi videtur de fratre nostro Leodiensi episcopo, qui de remotis huc venit partibus, Deique auxilium, et nostrum tam devote requirit? » Sanctus Brictius sibi loquenti sic respondit: « Piissime domine, si placet Deo et tuæ benignitati bonum est ut curetur, cum sit multæ sanctitatis, et nostri ordinis, cujus vita ordinem non deturpat. » Illico, propius accedens, et locum morbi cuspide baculi sui tangens, sic ait: « Frater Eracli, Dominus noster Jesus Christus sanat te, et incolumitati restituit, sua pietate.

« Igitur hilaris, sanus et incolumis, fratribus nostris canonicis manifestam Dei virtutem, revela, et ex parte ipsius et nostra præcipe, ut cum devoto populo laudes immensas suo Salvatori referant, et te in canonicum jure perpetuo recipiant. Tu vero hodie ad laudem Dei magnam missam celebrabis ut qui te prius viderant quasi addictum morti, fiducialius sperent de subventionem sui patroni. »

Hoc facto, et his dictis, a conspectu meo disparuit. Erant ambo episcopalibus indumentis redimiti. Surrexi lætus Clerici mei et milites cum famulis accersiti, advenerunt, totusque canonicorum venerabilis conventus. Morbi locus quem patiebar in natibus, non est inventus: tamen in signum cicatricis, quædam lineola rubea apparens remansit. De tam glorioso et evidenti miraculo, *Te Deum laudamus* decantatur a clero, et voces devoti populi, cum laudibus extolluntur in excelso.

A Mane facto, canonici convenientes in capitulo, me in fratrem et canonicum receperunt unanimi voluntate et desiderio. Magnæ missæ hora adveniente, secundum præceptum beati Martini, divina celebravi; collatis ecclesiæ donariis quamplurimis et fratribus, ad propria gaudens et sanus remeavi.

Postmodum, procedente parvo tempore, non immemor tanti beneficii a Deo et beato Martino mihi collati, ad laudem Dei et honorem curatoris mei, in civitate Leodiensi, in monte publico, ecclesiam fundavi, construxi de proprio, dicavi, et opulentissime dotavi. In qua triginta canonicis ordinatis, cum servientibus et personis, et secundum consuetudinem Turonensis Ecclesiæ in legendo et cantando, et aliis ecclesiasticis moribus instructis, sicut quotquot annis consueveram, cum multa devotione, Turonum accessi, et sicut gratia Dei præeunte feceram, fratribus meis manifestum fieri duxi.

Et dum in quadam nocte Dominica pernoctarem, et Dei clementiam invocarem, iterum beatus Martinus, cum beatis Brictio et Eustachio, mihi in visione apparuit, dicens: « Dic fratribus tuis, ut canonicos quos ad serviendum Deo et mihi ordinasti Leodii, sub piæ conditionis forma, jure perenni in suam recipiant fraternitatem, et omnes successores tuos in episcopatu Leodiensi.

« Mutuæ fraternitatis hæc sit eis forma: Cum potuerint, et tempus congruum affuerit, se mutuo visitabunt, in choro stallum habebunt, et quotidianum recipient stipendium. » Quod devotissime, sanctissime et celebriter factum est. Et decimo anno reversionis beati Martini, auctoritate Dei omnipotentis, celebratum et confirmatum est, et sub anathemate interdictum, ne quis negligere aut violare præsumat quod auctoritas divina, et beati Martini voluntas instituit et corroborat.

Præterea additum est, quatenus nomina defunctorum alterutrum referrentur cum solemnitate, ob redemptionem peccatorum, et cum pulsabulis fratrum divina celebrentur.

Idem episcopus alteram ecclesiam in honore sancti Pauli in insula, miraculose Leodii construxit usque ad fenestras, in qua triginta canonicos deputavit

D Fertur enim orasse ad Dominum, ut ejusdem basilicæ construendæ sibi longitudinem et latitudinem ostendere dignaretur. Mane autem facto, cum universa circumquaque loca uix operuisset, futuræ ecclesiæ locum omnino non tetigit.

Ipse etiam inter cætera disciplinarum instituta

constituit, ut in adventu Domini, et a Septuagesima A cappis amiciatur, eo quod niger color, poenitentiae usque in Pascha, clerus pulla veste, nigris scilicet et afflictioni, magis quam albus conveniat.

ANNO DOMINI DCCCCLXXIII.

JOANNES XIII PAPA.

NOTITIA HISTORICA.

(Apud MANSI, *Concil.* tom. XIX.)

Joannes Narniensis episcopus, post obitum Leonis pontificis pseudopapæ (vivente, an defuncto Benedicto quinto, incertum) factus est pontifex anno Domini 965, temporibus Ottonis et Nicephori Phocæ imperatorum. Qui cum initio pontificatus optimates Romanorum acrius fortasse quam oportebat insequeretur, eorum monitu ab Urbis præfecto captus, relegatus est in Campaniam. Sed dum imperatori Ottoni hæc innotuissent, ad vindicandam injuriam pontifici illatam, ipse in Italiam profectus est, restitutoque Joanne, de illius hostibus vindictam sumpsit istam, præfectum Urbis viventem curavit denudari, impositumque asino et utre redimitum, ad ludibrium circumduci, virgisque cædi, ac decem carceribus mancipari: cadaver defuncti præfecti, a quo Joannes papa Urbe ejectus erat, e sepulcro extractum in diversa loca distrahi ac dissipari præcepit. (REGINO.) Ad conversionem Polonorum Ægidium Tusculanum episcopum legatum a latere misit, data illi potestate regem Mieszislaum, qui per connubium Christianæ uxoris Dambrownchæ Bohemorum primi ducis filiae conversus erat, in fide cum populo stabiliendi, episcopatus erigendi, eaque faciendi quæ ad totius regni conversionem populique instructionem pertinere videntur.

Idem ad convertendos Wandalos, Willibaldum, Prochorium aliosque viros doctissimos emisit: « Qui et Meisconem monarcham (verba Stanislai Orichovii apud Sanderum De visibili monarchia, num. 695, refero) et genus nostrum illi subjectum sacri baptismatis undis ab originali culpa abluerent, et ex civitate diaboli ablutos et mundatos in civitatem Dei transferrent, in Christique Ecclesiam dicarent; quod etiam factum est. Nam illi viri sanctissimi Wandali (sive tu malis Poloniam dici) ingressi: prædicabant nobis Christum, et gratiam ejus, quo nos in communionem suorum Deus convocaverat, celebrabant: homines turmatim ad flumina confluentes baptizabant, idola ex Wandalia exterminabant. » Ottonem juniorem, magni illius Ottonis filium, imperatorem coronavit. Roma cum imperatore Capuam profectus, Capuensem Ecclesiam, eo quod se Roma fugatum honori-

ficè excepisset, digneque habuisset, et ab insidiis Pandulphi principis Capuani fideliter custodivisset, archiepiscopatus dignitate gratitudinis ergo insignivit. His peractis contigit, cum ad urbem revertisset, primariam Lateranensis ecclesiæ campanam, miræ magnitudinis, recens fusam, super campanile elevari, quam primum idem pontifex sacris ritibus Deo consecravit, atque nomine Joannis Baptistæ haud dubie, cui ipsa ecclesia dicata erat, nuncupavit. Agnoscunt illud et redarguunt novatores hæretici, quasi ille hoc suo exemplo posteros omnes pontifices et episcopos in illum errorem induisset, ut campanis sacramentum baptismatis impendendum esse crederent et docerent: sed falluntur imperiti cum non tam baptizentur quam prævia benedictione sacrisque ritibus, sicut etiam alia vasa sacra, cultui divino dicentur et censeantur; in qua consecratione imponuntur iis nomina, velut a cæteris campanis discernantur; vel saltem, quod magis ad pietatem conduceret, si voce alicujus sancti populus ad ecclesiam convocari diceretur.

Ad Theophanem Nicephori imperatoris Orientalis filiam Ottoni imperatori juniore desponsandam legationem misit, qua functus est Luitprandus Cremonensis episcopus. Sed cum Nicephorus coronatione duorum Ottonum graviter exacerbatus huic legationi nihil detulisset, Græca tamen fide, sub falso prætextu nuptiarum, legationem ipse ad Ottonem remisit, nuntians illi ut nuptias pararet, se cum filia brevi adfuturum. Cumque hac occasione exercitus Ottonis in nuptiis parandis occuparetur Orientales ex improvise militem imperatoris aggressi, eundem magna strage fugarunt. Verum quando ea victoria elati secundo eundem exercitum aggredierentur, innumera multitudo hostium cæsa fuit. Contigit hac de causa Nicephorum interfici, eique Joannem quemdam cognomento Zemises, ad imperium elevari. Qui paulo post quam imperator factus esset, occisi imperatoris Nicephori filiam ad Ottonem misit: quam ipse, ut ait Witichindus, statim filio tradidit, celebratisque magnifice nuptiis omnem Italiam super hoc Germaniam lætiores reddidit. Eadem a Joanne papa coronatam imperatricem fuisse testatur Sigebertus.